

ÅRSMELDING EUROPA NOSTRA NORGE 2010

Det har vært avholdt tre styremøter i 2010. I styret sitter Erik Schultz formann, Seppo Heinonen viseformann, Eirik Saxvik sekretær, Magdalena Eckersberg, Tore Edvard Bergaust Gunnar Stavseth (varamann) og Axel Mykleby (varamann).

Styrets arbeid er dels rettet mot tiltak og aktiviteter i Norge, dels mot initiativ, prosjekter og møter initiert av hovedorganisasjonen Europa Nostra (EN) i Haag. Se www.europanostra.org

ÅRSMØTET 2010

Dette ble gjennomført på Polhøgda 3. mars. Det var først omvisning i bygningen. Deretter fant generalforsamlingen sted. Thomas Willoch ble takket av etter å ha sittet som formann i Europa Nostra Norge siden etableringen i 1992. Som nytt styremedlem ble valgt Magdalena Eckersberg, tidligere varamann til styret. Som ny varamann til styret ble valgt Axel Mykleby. Viseformann Erik Schultz tok over formannsvervet etter Thomas Willoch. Det ble besluttet nedsatt et råd som også vil fungere som valgkomite med følgende sammensetning: Thomas Willoch, Hans Butenschøn og Einar Vesterkjær.

Som avslutning holdt Tor Bomann-Larsen et glitrende foredrag om Polhøgda og Fridtjof Nansen.

MÅL OG STRATEGI

Mål og strategi for virksomheten til Europa Nostra Norge må sees i sammenheng med de mål og det arbeid som preger Europas Nostras virksomhet (se www.europanostra.org). Styret har særlig sett på tiltak som styrker vår tilstedeværelse i den løpende kulturminnedebatt i Norge og som styrker vårt medlemsgrunnlag. Se punktene under.

HJEMMESIDE

Vår hjemmeside www.europanostra.no er nå etablert. Den er under stadig forbedring og vil etter hvert bli et viktig verktøy for å informere om vår og Europas Nostras virksomhet overfor medlemmene og andre interesserte i Norge.

REGISTRERING I ENHETSREGISTERET

Styret ser flere grunner til at Europa Nostra Norge nå er registrert i Enhetsregisteret i Brønnøysund. Det vil gi foreningen muligheter til å søke om prosjektmidler og annen offentlig støtte i ulike sammenhenger. Videre er det et krav fra siste årsskifte, dersom vi skal ha en bankkonto i eget navn.

DEBATTMØTE

Styret har under planlegging et debattmøte hvor vi vil se på spriket mellom regjeringens mål for bevaring av våre kulturminner og de økonomiske tiltak og ressurser som faktisk er tilgjengelige for oppgaven. Møtet vil finne sted høsten 2011.

I denne sammenheng bør vi kunne trekke på tiltak og erfaring fra andre medlemsland i Europa Nostra.

MEDLEMSMØTER

Det ble arrangert et meget interessant og innholdsrikt medlemsmøte på Universitetet for miljø og biovitenskap, UMB, på Ås 6. september. I tillegg til en gjennomgang av den eldre bygningsmasse og parken, ble det holdt to gode foredrag (se www.europanostra.no).

Vårt styremedlem dosent Tor Edvard Bergaust, var en god vert og guide.

Styret håper å få til et møte på Observatoriet (Universitetet i Oslos første bygning fra 1835) i løpet av sommeren 2011. Dette forutsetter at det pågående restaureringsarbeidet blir ferdig til den tid. Besøket vil bli kombinert med et foredrag om universitetets 200 jubileum.

EOS-ARBEIDET

Gjennom Eirik Saxvik har Europa Nostra Norge deltatt i arbeidet knyttet til EØS-ordningen i programperioden 2004-2009, hvor man bl.a. har innehatt en rolle som partner for et prosjekt i Slovenia (Jezerski Hram/Cernica). Det er gjennomført en evaluering av erfaringene fra den avsluttede avtaleperioden, hvor Europa Nostra Norge på oppfordring har levert innspill, muntlig og skriftlig. Disse har primært satt fokus på viktigheten av kulturarvelementet innenfor ordningen.

Ved signering av den nye avtalen mellom EU og EØS for perioden 2009-2014, har man forsøkt å få dette belyst gjennom Europa Nostra sentralt. Her må det imidlertid arbeides mer målrettet.

EUROPA NOSTRA NORGES HISTORIE

Arbeidet med å få festet foreningens tidlige historie til papiret, er nå på det nærmeste avsluttet og i forvaring hos styrets sekretær.

BJØRVIKAUTBYGINGEN

Europa Nostra Norge har engasjert seg på ulike måter i den pågående behandling av planene for Bjørvika-området som helhet. Thomas Willoch og Eirik Saxvik har vært i møte med riksantikvar Jørn Holme og det er fulgt opp med høringsuttalelser til de forskjellige høringsrundene knyttet til BarCode og områdene som bl.a. omfatter Deichmanske Bibliotek og Munchmuseet mm. Det er nå en ny høringsrunde med frist 28. februar, hvor det igjen vil være naturlig at Europa Nostra Norge markerer sine synspunkter.

UTFLYTTING FRA INSTITUSJONER OG VIKTIGE KULTURBYGG

Europa Nostra Norge engasjerte seg tidlig i den varslede utflyttingen fra Nasjonalgalleriet. Dette er fulgt opp i flere sammenhenger, bl.a. gjennom aktiv deltagelse i arrangementer/møter for å få belyst feilinformasjon og for å frembringe løsninger som ivaretar disse nasjonale bygningene på en verdig måte.

IMPLEMENTERING AV HAAG-KONVENSJONEN – HØRINGSUTTALELSE

Europa Nostra har i høst avgitt en høringsuttalelse om Miljøverndepartementets forslag til ”Implementering av Haag-konvensjonen” og tilhørende to protokoller om henholdsvis beskyttelse av kulturminner i krig og konflikter.

“MONSTERMASTENE” I HARDANGER

Regjeringen snudde i tolvte time og gjennomfører nå de evalueringer Europa Nostra Norge (og mange andre) oppfordret regjeringen til å iverksette. Rapporten skal foreligge i februar 2011.

Det sitter to nordmenn i Europa Nostras styrende organer. Marianne Roald Ytterdal som tidligere var formann i Fortidsminneforeningen sitter i styret. Thomas Willoch som representerer Europa Nostra Norge, er medlem av rådet frem til juni 2011, da han går av etter eget ønske.

Styret oppfordrer medlemmene til å gjøre seg kjent med Europa Nostras hjemmeside www.europanostra.org og holde seg orientert om organisasjonenes omfattende arbeid for bevaring av den europeiske kulturminnearven.

Styret har arbeidet med følgende saker som er direkte utgått fra moderorganisasjonen i Haag:

NYE RETNINGSLINJER FOR ETABLERING OG DRIFT AV NASJONALE EN-ORGANISASJONER

Etter at man fikk opprettet slike retningslinjer ved generalforsamlingen i Bergen i 2005, har tiden vist at de trengte en solid gjennomgang og revisjon. Det har derfor i ulike fora foregått et arbeid gjennom året for å få disse retningslinjene mer åpne og demokratiske, på linje med den erfaring vi har i Norden. Et endelig utkast er styrebehandlet og skal i april forelegges de nasjonale representantene på et møte i Haag. Så langt ser det ut som om innspillene fra Norden, Baltikum og UK er fulgt opp.

ETABLERING AV ET EGET ORGAN FOR "NASJONALE REPRESENTANTER"

Det er besluttet at det skal holdes et årlig møte med nasjonale representanter hvor medlemmer fra sekretariatet og styret skal være tilstede. Dette vil gjøre det mulig å ligge tettere opp til ressursene ved hovedkontoret, styrke nettverksbyggingen og formidle mangler og problemer bedre med sekretariatet. Samtidig får man lettere overført erfaringer fra andre nasjonale EN-organisasjoner.

NORDISK/BALTISK MØTE

Det årlige møtet mellom nordiske og baltiske EN-organisasjoner fant sted i Tallin i februar. Det sentrale temaet for dette møte var samordning av argumentasjonen for større vektlegging av og ressursbruk rettet mot de nasjonale EN-organisasjonene, større vektlegging av individuelt medlemskap i Europa Nostra, stemmerett til nasjonale EN-organisasjoner i generalforsamlinger og adgang til å nominere medlemmer til Europa Nostras råd. Når vi nå får formalisert et eget organ for nasjonale representanter, vil behovet for disse årlige møtene ventelig falle bort. Møtene har også hatt som oppgave å støtte opp om etableringen av de baltiske EN-organisasjonene og deres arbeid.

EU/EUROPA NOSTRA AWARD SCHEME

Dette er et av Europa Nostras mest anerkjente prosjekter som får stor oppmerksomhet i mediene og bred deltakelse fra hele Europa. Det norske prosjektet som ble nominert i 2009, nådde dessverre ikke opp i den skarpe konkurransen. Det var nominert ca 150 prosjekter fra hele Europa. Det er i 2010 nominert ett norsk prosjekt i priskonkurransen. Det er også nominert en nordmann i klassen for personer som har gjort en særlig innsats innenfor kulturminnebevaring.

HERITAGE IN PERIL

Dette problemkomplekset får stadig større oppmerksomhet så vel her hjemme som i Europa. Europa Nostra har forsterket sitt engasjement innenfor dette sentrale området. Det arbeides tett sammen med de mange medlemsorganisasjonene og strategiske partnere. Europa Nostra bruker sitt sterke faglige og politiske nettverk for å stoppe forfall og hindre at byutviklingsprosjekter, industriutbygging og infrastruktur ødelegger kjente og mindre kjente kulturminner over hele Europa. Ingen liten oppgave!

Et eget utvalg er etablert, sekretariatet har fått en dedikert medarbeider og en egen hjemmeside som viser de mange kulturminnene som er utsatt. Der er også Statsnetts planer for "monstermaster" i Hardanger vist og omtalt. Se også Europa Nostras årsrapport for 2009. I 2010 har det blant annet vært arbeidet energisk for å stoppe et stort damanlegg i Tyrkia som ville legge et stort og meget godt bevart badeanlegg (Allianoi) fra romertiden under vann. Den nylig fattede beslutningen om ikke å bygge verdens høyeste kontorbygg nær inn til den historiske bydelen i St. Petersburg, har også lenge vært i sentrum for Europa Nostras virksomhet.

ÅRETS KONGRESS I ISTANBUL

Europa Nostra avholdt sin årlige kongress i Istanbul i 2010 - et år hvor Istanbul ble markert og feiret som en europeisk kulturhovedstad. Det satte en særlig fin ramme for årets møter. At årets kongress ble lagt til Istanbul, må bl.a. sees i sammenheng med etableringen av en egen EN-organisasjon i Tyrkia og et sterkt behov for å understøtte og synliggjøre arbeidet som utføres av landets frivillige organisasjoner innenfor kulturminnebevaring. Det har hittil ikke hatt mye politisk oppmerksomhet. Utfordringen med å få bevart Allianoi (se over) stod også sentralt.

Som del av kongressen var tema for årets Forum "Multiple Identities, a Common Heritage" (Mange identiteter, en felles kulturarv). Foredragsholdere og paneldeltakere kom fra offentlig og privat sektor over hele Europa, med et innslag av sentrale politikere fra europeiske overnasjonale organisasjoner. Sluttdokumentet fra årets Forum "Manifesto on Multiple Cultural Affiliation" var ført i pennen av en rekke spesialister i regi av Europarådet. Det vil danne basis for mye av Europa Nostras arbeid i årene fremover. For mer detaljer se

www.europanostra.org

På kongressen ble den verdenskjente tenor og dirigent Placido Domingo valg til ny president i Europa Nostra. Med en så anerkjent kulturpersonlighet i dette vervet, er det skapt ytterligere forventninger til Europa Nostras arbeid for bevaring av den europeiske kulturarv.

Årets kongress hadde ni norske deltakere.

EUROPA NOSTRA ETABLERER KONTOR I BRUSSEL

Organisasjonen har i dag et samarbeid med EU innenfor flere områder. For å komme nærmere beslutningstakerne og samarbeidende organisasjoner som allerede er stasjonert i byen, har man funnet det riktig å etablere seg der med et kontor og en medarbeider.

Oslo, 22. januar 2011

For styret i Europa Nostra Norge

Erik Schultz

Formann